

श्रीमद् भागवत का यह सार
भागवद् भक्ति ही आधार

श्री मद्भागवत रसिक कुटुंब

UG-11.27 - षष्ठ सोपान

स्व धाम प्रस्थान को देखो हो रहे श्री कृष्ण तैयार।
उद्धृत किए उद्धव समक्ष अद्भुत अनमोल उद्गार।।

नारायणं(न्) नमस्कृत्य, नरं(ञ्) यैव नरोत्तमम्.
देवीं(म्) सरस्वतीं(वँ) व्यासं(न्), ततो जयमुदीरयेत्.

नामसंस्कृतिर्नं(यँ) यस्य, सर्वपापंप्रशाशनम्.
प्रशामो दुःखशमनस्, तं(न्) नमामि हरिं(म्) परम्.

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्

अष्टादशः स्कन्धः

.. अथ संसर्गविंशोऽध्यायः ..

उद्धव उवाच

क्रियायोगं(म्) समायक्ष्व, भवदाराधनं(म्) प्रभो .
यस्मात्त्वां(यँ) ये यथार्यन्ति, सात्वताः(स्) सात्वतर्षभ .. १..

येतद् वदन्ति मुनयो, मुहुर्निःश्रेयसं(न्) नृणाम् .
नारदो भगवान् व्यास, आचार्योऽङ्गिरसः(स्) सुतः .. २..

निः(स्)सृतं(न्) ते मुष्णाम्भोजद्, यदाह भगवान्जः .
पुत्रेभ्यो भृगुमुष्येभ्यो, देव्यै य भगवान् भवः .. ३..

એતદ્ વૈ સર્વવર્ણાના-માશ્રમાણાં(ઞ) ય સમ્મતમ્ .
શ્રેયસામુત્તમં(મ્) મંચે, સ્ત્રીશૂદ્રાણાં(ઞ) ય માનદ .. ૪..

એતત્ કમલપંત્રાક્ષ- કર્મબંધવિમોચનમ્ .
ભક્તાય યાનુરંજતાયં, બ્રૂહિ વિશ્વેશ્વરેશ્વર .. ૫..

શ્રીભગવાનુવાચ

ન હ્યંતોડનંતપારંસ્ય, કર્મકાણ્ડંસ્ય યોદ્ધવ .
સં(ઙ)ક્ષિમં(વં) વર્ણાયિષ્યામિ, યથાવદનુપૂર્વશઃ .. ૬..

વૈદિકંસ્તાન્ત્રિકો મિશ્ર, ઇતિ મે ત્રિવિધો મખઃ .
ત્રયાણામીપ્સિતેનેવ, વિધિના માં(મ્) સમર્યયેત્ .. ૭..

યદા સ્વનિગમેનોક્તં(ન્), દ્વિજત્વં(મ્) પ્રાપ્ય પૂરુષઃ .
યથા યજેત માં(મ્) ભક્ત્યા, શ્રદ્ધયા તન્નિબોધ મે .. ૮..

અર્યાયાં(મ્) સ્થંદિલેડગ્નો વા, સૂર્યે વાપ્સુ હૃદિ દ્વિજે .
દ્રૃવ્યેણ ભંક્તિયુક્તોડર્યેત્ - સ્વગુરું(મ્) મામમાયયા .. ૯..

પૂર્વ(મ્) સ્નાનં(મ્) પ્રકુર્વાત, ધૌતદંતોડડગશુદ્ધયે .
ઉભયૈરપિ યં સ્નાનં(મ્), મન્ત્રૈર્મૃદ્ગ્રહણાદિના .. ૧૦..

સન્ધ્યોપાસ્ત્યાદિકર્માણિ, વેદેનાયોદિતાનિ મે .
પૂજાં(ન્) તૈઃ(ખ્) કલ્પયેત્ સંમ્યક્, સં(ઙ)કલ્પઃ(ખ્) કર્મપાવનીમ્ .. ૧૧..

शैवी दारुमयी लौडी, लेप्या लेप्या य सैकती .
मनोमयी मणिमयी, प्रतिमाष्टविधा स्मृता .. १२..

यवायलेति* द्विविधा, प्रतिष्ठा* शुवमन्दि*रम् .
उद्गासावाहने* नं* स्तः(स), स्थिरायामुद्ध*वार्यने .. १३..

अ*स्थिरायां(वँ) विकल्पः(स) स्यात् - स्थै*ष्टिडेले तु भवेद् द्वयम् .
स्नपनं(न) त्वविलेप्याया - मन्थ*त्र परिमार्जनम् .. १४..

द्रव्यैः(इ) प्रसिद्धैर्मधागः(इ), प्रतिमादिष्वमायिनः .
भक्त*स्य य यथाव*प्यैर् - हृदि भावेन यैव हि .. १५..

स्नानालं(इ)करणां(म्) प्रेष्ठ-मर्यायामेव तूद्धव .
स्थै*ष्टिडेले तत्त्वविन्यासो, वह्नावाज्य*प्लुतं(म्) डविः .. १६..

सूर्ये याल्यर्द्धां(म्) प्रेष्ठं(म्), सलिले सलिलादिभिः .
श्रद्धयोपाहृतं(म्) प्रेष्ठं(म्), भक्तेन मम वार्यपि .. १७..

भूर्य*प्यभक्तोपहृतं(न), न मे तोषाय कल्पते .
गन्धो धूपः(स) सुमनसो, दीपोऽन्नाद्यं(ञ) य किं(म्) पुनः .. १८..

शुचिः(स) संभृतसंभारः(इ), प्राग्दर्भैः(प्) कल्पितासनः .
आसीनः(इ) प्राग्दुग् वार्ये - दर्यायामथ सम्भुषः .. १९..

कृतन्यासः(प्) कृतन्यासां(म्), मद्यर्यां(म्) पाणिना मृजेत् .
कलशं(म्) प्रोक्षणीयं(ञ) य, यथावदुपसाधयेत् .. २०..

तद्विर्भेदवयज्जन्(न्), द्रव्याण्यात्मानमेव य .
प्रोक्ष्य पात्राणि त्रीण्यद्विभस् - तैस्तैर्द्रव्यैश्च साधयेत् .. २१..

पाधाध्यायमनीयार्थ(न्), त्रीणि पात्राणि दैशिकः .
हृदा शीर्षार्थ शिष्या, गायत्र्या याभिमन्त्रयेत् .. २२..

पिण्डे वाय्वग्निं(म्)शुद्धे, हृत्पद्मस्थां(म्) परां(म्) मम .
अंशुर्वी(ञ्) श्रवणं(न्) ध्यायेन् - नादान्ते सिद्धभाविताम् .. २३..

तयाऽऽत्मभूतया पिण्डे, व्यासे सम्पूज्य तन्मयः .
आवाह्यार्थादिषु स्थाप्य, न्यस्तां(ऽ)गं(म्)मां(म्) प्रपूजयेत् .. २४..

पाधोपस्पर्शाद्विष्णोः - नुपयारान् प्रकल्पयेत् .
धर्माद्विभिश्च नवभिः(म्), कल्पयित्वाऽऽसनं(म्) मम .. २५..

पद्ममष्टदलं(न्) तत्र, कर्णिककेसरोज्ज्वलम् .
उभाभ्यां(वँ) वेदतन्त्राभ्यां(म्), मद्यं(न्) तूभयसिद्धये .. २६..

सुदर्शनं(म्) पाञ्चजन्यं(ऽ), गदासीधनुर्दलान् .
मुसलं(ऽ) कौस्तुभं(म्) मालां(म्), श्रीवत्सं(ञ्) यानुपूजयेत् .. २७..

नन्दं(म्) सुनन्दं(ऽ) गरुडं(म्), प्रयण्डं(ञ्) यण्डमेव य .
महाबलं(म्) बलं(ञ्) यैव, कुमुदं(ऽ) कमुदेषाम् .. २८..

दुर्गा(वँ) विनायकं(वँ) व्यासं(वँ), विष्वक्सेनं(ऽ) गुरुन् सुरान् .
स्वे स्वे स्थाने त्वभिमुष्णान्, पूजयेत् प्रोक्षणादिभिः .. २९..

यन्दनोशीरकर्पूर - कुंड(ऽ)कुमागुरुवासितैः .
सलिलैः(स) स्नापयेन्मन्त्रैर्- नित्यदा विभवे सति .. ३०..

स्वर्षाधर्मानुवाकेन, महापुरुषविधया .
पौरुषेणापि सूक्तेन, साम्नी राजनाद्विभिः .. ३१..

वस्त्रोपवीताभरण - पत्रं स्रग्गन्धलेपनैः .
अलं(ऽ)कुर्वीत संप्रेम, मंद्भक्तो मां(यँ) यथोयितम् .. ३२..

पाधमायमनीयं(ञ) य, गन्धं(म्) सुमनसोऽक्षतान् .
धूपद्वीपोपहार्याणि, दधान्मे श्रद्धयार्यकः .. ३३..

गुडपायससर्पा(म्)षि, शङ्खुल्यापूपमोदकान् .
सं(यँ)यावदधिसूपां(म्)श्च, नैवेधं(म्) सति कल्पयेत् .. ३४..

अभ्यं(ऽ)गोन्मर्दनादर्श-दन्तधावाभिषेयनम् .
अन्नाधगीतनृत्यादि, पर्वणि स्युरुतान्वडम् .. ३५..

विधिना विहिते कुण्डे, मेखलागर्तवेद्विभिः .
अग्निमाधाय परितः(स), समूहेत् पाणिनोदितम् .. ३६..

परिस्तीर्याथ पर्युक्षे- दन्वाधाय यथाविधि .
प्रोक्ष्याऽऽसाधे द्रव्याणि, प्रोक्ष्याग्नौ भावयेत माम् .. ३७..

तंसजाम्बूनदप्रप्यं(म्), शं(ङ)भयंकुगदाम्बुजैः .
वसय्यतुर्भुजं(म्) शान्तं(म्), पद्मकिं(ञ्)जल्कवाससम् .. ३८..

स्फुरत्किरीटकटक - कटिसूत्रवरां(ङ) गदम्.
श्रीवत्सवक्षसं(म्) भ्राजत्- कौस्तुभं(वँ) वनमालिनम् .. ३९..

ध्यायन्नभ्यर्थ्य दारुणि, हविषाभिधृतानि य .
प्रास्याज्यभागावाधारौ, दत्त्वा याज्यंषुतं(म्) हविः .. ४०..

जुहुयान्मूलमन्त्रेण, षोडशर्यावदानतः .
धर्माद्विभ्यो यथान्यायं(म्), मन्त्रैः(स) स्वष्टिकृतं(म्) बुधः .. ४१..

अभ्यर्थ्याथ नमस्कृत्य, पार्श्वद्वयो बलि(म्) हरेत् .
मूलमन्त्रं(ञ्) जपेद् ब्रह्मं, स्मरन्नारायणात्मकम् .. ४२..

दत्त्वाऽऽयमनमुख्येषं(वँ), विष्वक्सेनाय कल्पयेत् .
मुष्णवासं(म्) सुरभिमत- ताम्बूलाधमथार्द्धयेत् .. ४३..

उपगायन् गृणन् नृत्यन्, कर्माण्यभिनयन् मम .
मन्त्रथाः(श) श्रावयद्युषवन्, मुहूर्तं(ङ) क्षणिको भवेत् .. ४४..

स्तवैरुध्यावयैः(स) स्तोत्रैः(ङ्), पौराणैः(ङ्) प्राकृतैरपि .
स्तुत्वा प्रसीद भगवन् - निति वन्देत द्युषवत् .. ४५..

शिरो मत्पाद्योः(प्) कृत्वा, बाहुभ्यां(ञ्) य परस्परम् .
प्रपन्नं(म्) पादि मामीश, भीतं(म्) मृत्युग्रहार्णवात् .. ४६..

ઇતિ શેષાં(મ) મયા દત્તાં(મ), શિરંસ્યાધાય સાદરમ્ .
ઉદ્ધાસયેચ્છુદ્ધાસ્યં(ઞ) જ્યોતિર્જ્યોતિષિ તત્ પુનઃ .. ૪૭..

અર્યાદિષુ યદા યંત્રં, શ્રદ્ધા માં(ન્) તંત્ર યાર્યયેત્ .
સર્વભૂતેષ્વાત્મનિ ય, સર્વાત્માહમવંસ્થિતઃ .. ૪૮..

એવં(ઙ) ક્રિયાયોગપથૈઃ(ઙ), પુમાન્ વૈદિકતાન્ત્રિકૈઃ .
અર્યન્નુભયતઃ(સ) સિદ્ધિં(મ), મત્તો વિન્દત્યભીષિતામ્ .. ૪૯..

મદર્યા(મ) સમ્પ્રતિષ્ઠાપ્ય, મંદિરં(ઙ) કારયેદ્ દૃઢમ્ .
પુષ્પોદાનાનિ રમ્યાણિ, પૂજાયાત્રોત્સવાશ્રિતાન્ .. ૫૦..

પૂજાદીનાં(મ) પ્રવાહાર્થં(મ), મહાપર્વસ્વથાન્વહમ્ .
ક્ષેત્રાપણપુરંગ્રામાન્, દત્ત્વા મંત્સાર્ષિતામિયાત્ .. ૫૧..

પ્રતિષ્ઠયા સાર્વભૌમં(મ), સંઘના ભુવનંત્રયમ્ .
પૂજાદિના બ્રહ્મલોકં(ન્), ત્રિભિર્મંત્સામ્યતામિયાત્ .. ૫૨..

મામેવ નૈરપેક્ષ્યેણ, ભંક્તિયોગેન વિન્દતિ .
ભંક્તિયોગં(મ) સ લભતે, એવં(યં) યઃ(ઙ) પૂજયેત મામ્ .. ૫૩..

યઃ(સ) સ્વદત્તાં(મ) પરૈદત્તાં(મ), હરેત સુરવિપ્રયોઃ .
વૃત્તિં(મ) સ જાયતે વિઙ્ભુગ્, વર્ષાણામયુતાયુતમ્ .. ૫૪..

કર્તુશ્ચ સારથેર્હતો- રનુમોદિતુરેવ ય .
કર્મણાં(મ) ભાગિનઃ(ઙ) પ્રેત્ય, ભૂયો ભૂયસિ તંત્ફલમ્ .. ૫૫..

ॐ श्रीमद्भागवते महापुराणे पारमहं(म्)स्यां(म्)
सं(म्)हितायामेकादशस्कन्धे संसवि(म्)शोऽध्यायः .. २७..

ॐ पूर्णमदः(ः) पूर्णमिदं(म्) पूर्णात्पूर्णमुद्ध्यते
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते.
ॐ शान्तिः(ः) शान्तिः(ः) शान्तिः

